

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre

pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 367/2022 privind stabilirea unor condiții de asigurare a protecției temporare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ:

- a) Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare.
- b) Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri.
- c) Comunicarea Comisiei 2022/C126 din data de 21 martie 2022 privind orientări operaționale pentru punerea în aplicare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare.

2.2 Descrierea situației actuale

În data de 04 martie 2022 a fost publicată, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr.71, Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 *de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare*, denumită în continuare Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382.

În acest context, pentru punerea în aplicare a art.131 alin.(4) din Legea nr.122/2006 privind azilul în România, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 367/2022 *privind stabilirea unor condiții de asigurare a protecției temporare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor*.

Totodată, la data de 21 martie 2022, în Jurnalul oficial al Uniunii Europene, seria C nr.126, a fost publicată Comunicarea Comisiei *privind orientări operaționale pentru punerea în aplicare a Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare*.

În conformitate cu art.7 alin.(1) din Directiva 2001/55/CE, statele membre pot extinde protecția temporară la categorii suplimentare de persoane strămutate, inclusiv cu privire la apatrizii și resortisanții țărilor terțe, altele decât Ucraina, care își aveau reședința legală în Ucraina și care nu se pot întoarce în condiții sigure și stabile în țara sau regiunea lor de origine.

Potrivit art. 2 alin. (3) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, prin HG nr. 367/ 2022 s-a prevăzut extinderea aplicării protecției temporare și la alte categorii de persoane, în plus față de categoriile obligatorii în Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, după cum urmează: *cetățenii ucraineni care se află pe teritoriul României dinaintea datei de 24 februarie 2022.*

În ceea ce privește opțiunea de aplicare a art. 2 alin. (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, potrivit căreia statele membre aplică fie decizia Consiliului, precitată, fie o protecție adecvată în temeiul dreptului lor național, prin HG nr.367/2022 s-a optat pentru includerea persoanelor prevăzute la respectivul alineat în categoria beneficiarilor protecției temporare, după cum urmează: *apatrizii și resortisanții țărilor terțe, altele decât Ucraina, care pot dovedi că își aveau reședința legală în Ucraina înainte de 24 februarie 2022 pe baza unui permis de ședere permanentă valabil eliberat în conformitate cu dreptul ucrainean și care nu se pot întoarce în condiții sigure și stabile în țara sau regiunea lor de origine.*

În contextul dat este necesară modificarea HG nr.367/2022 în sensul extinderii scopului Deciziei (UE) 2022/382, având în vedere situațiile apărute în practică, astfel:

1. apatrizii și resortisanții țărilor terțe, altele decât Ucraina, care beneficiau de protecție internațională sau de o protecție națională echivalentă în Ucraina înainte de 24 februarie 2022 ar trebui, de asemenea, luați în considerare pentru recunoașterea protecției temporare, chiar dacă au părăsit Ucraina înainte de 24.02.2022 întrucât, prin prisma recunoașterii ca beneficiari ai protecției internaționale, se prezumă că aceștia nu se pot întoarce nici în țara de origine și, evident, nici în Ucraina. În raport de această categorie de persoane, singura variantă posibilă, la acest moment, ar fi îndrumarea la solicitarea protecției internaționale în România, însă o asemenea opțiunea ar afecta însuși scopul activării protecției temporare, și anume acela de a reduce presiunea asupra sistemului de azil;

2. membrii de familie ai apatrizilor și resortisanților țărilor terțe, altele decât Ucraina, care pot dovedi că își aveau reședința legală în Ucraina înainte de 24 februarie 2022 pe baza unui permis de ședere permanentă valabil eliberat în conformitate cu dreptul ucrainean și care nu se pot întoarce în condiții sigure și stabile în Ucraina sau regiunea lor de origine - deci care sunt recunoscuți ca beneficiari ai protecției temporare - ar trebui de asemenea incluși în sensul aplicării Deciziei de punere în aplicare (UE) nr. 382/2022. Astfel, dacă în situația categoriei principale s-a stabilit aplicarea protecției temporare, principiul unității familiei trebuie respectat. Mai mult, trebuie luate în considerare orientările Comisiei din data de 21.03.2022 care prevăd faptul că, deși membrii de familie ai persoanelor cu ședere permanentă nu sunt prevăzuți în Decizie ca și categorie separată, statele membre sunt încurajate să extindă aplicarea și asupra lor și sunt sfătuite să evite să recunoască sau să acorde statute diferite membrilor aceleiași familii;

3. alte rude apropiate care trăiau împreună, ca parte a familiei, atunci când au avut loc evenimentele care au condus la aflulul masiv de persoane strămutate și de care era în acel moment în totalitate sau în principal dependentă persoana menționată la art. 2 alin. (1) lit. a) sau b) și alin. (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 – în această categorie sunt avuți în vedere părinții de altă cetățenie sau alte rude adulte care însoțesc și de care sunt dependenți minorii ucraineni, în cazul lor nefiind posibilă, conform actualei reglementări, recunoașterea protecției temporare. Astfel, în multe cazuri identificate în practică, minorii care dobândiseră cetățenia ucraineană prin prisma tatălui erau însoțiți de mame care aveau altă cetățenie sau de alte rude față de care era creată o legătură de dependență încă din țara de origine (mătuși, bunici etc.). În atare context, având în vedere că acestea nu fac parte individual din categoriile stabilite prin legislație, este necesară reglementarea șederii lor pe teritoriul României, prin includerea în categoria de beneficiari ai protecției temporare, pentru a evita despărțirea familiilor sau separarea copiilor de adulții care i-au însoțit și de care sunt dependenți. Or, astfel cum s-a arătat mai sus, orientările Comisiei din data de 21.03.2022 prevăd faptul că statele membre sunt încurajate să extindă aplicarea și asupra altor categorii și sunt sfătuite să evite să recunoască sau să acorde statute diferite membrilor aceleiași familii.

2.3 Schimbări preconizate

În concret, prin prezentul proiect de act normativ este avută în vedere extinderea categoriilor de persoane cărora li se aplică Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, motivată de reducerea presiunii asupra sistemului de azil, dar și de necesitatea menținerii unității familiei pentru membrii de familie ai străinilor care se califică pentru protecție temporară și pentru care, în condițiile legislației în vigoare, nu există soluții legale care să nu presupună despărțirea familiei sau recunoașterea de statute diferite.

Astfel, se propune extinderea categoriei beneficiarilor protecției temporare, după cum urmează:

a) persoanele prevăzute la art.2 alin.(1) lit. a) și b) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, care se află pe teritoriul României dinaintea datei de 24 februarie 2022;

b) membrii de familie* ai persoanelor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, dacă acestea din urmă sunt recunoscute de către autoritățile române ca beneficiare ale protecției temporare;

c) alte rude apropiate care trăiau împreună, ca parte a familiei, atunci când au avut loc evenimentele care au condus la aflulul masiv de persoane strămutate și de care era în acel moment în totalitate sau în principal dependentă persoana prevăzută la art. 2 alin. (1) lit. a) sau b) și alin. (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382.

*n.b. În categoria „membrii de familie” menționați la lit.b), se propun a fi incluși soțul (soția) precum și copiii minori necăsătoriți, fără a se distinge dacă sunt legitimi, născuți în afara căsătoriei sau adoptați. De asemenea, prin rude apropiate în sensul lit. c) se înțelege rudenția în linie dreaptă până la gradul al doilea, respectiv rudenția în linie colaterală până la gradul al treilea, potrivit art.406 alin.(3) din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, sunt extinse, în consecință, categoriile de persoane față de care polițiștii din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări realizează o analiză, prin activități specifice, privitoare la posibilitatea acestora de a se întoarce în condiții sigure și stabile în țara sau regiunea lor de origine, prin modificarea în mod corespunzător a art. 2 alin. (3) din HG nr. 367/2022.

2.4 Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2 Impactul social

Măsurile propuse prin proiectul de act normativ sunt menite a veni în sprijinul beneficiarilor protecției temporare.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul proiect de act normativ urmărește extinderea categoriilor de persoane cărora li se aplică Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, motivată de reducerea presiunii asupra sistemului de azil, dar și de necesitatea menținerii unității familiei pentru membrii de familie ai străinilor care se califică pentru protecție temporară și pentru care, în condițiile legislației în vigoare, nu există soluții legale care să nu presupună despărțirea familiei sau recunoașterea de statute diferite.

3.4 Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.9 Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv cheltuieli cu privire la cheltuieli și venituri						
-în mii lei (RON)-						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						

4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu este cazul. b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul.	
4.8 Alte informații Deși prin prezentul proiect de act normativ se are în vedere extinderea scopului de aplicare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 382/2022, din evoluția situației operative înregistrate până în prezent nu reiese necesitatea alocării unui buget suplimentar ulterior intrării în vigoare a acestuia.	
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul.	
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor care transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Actul normativ cuprinde măsuri de punere în aplicare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare.	
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
5.5 Alte acte normative și/sau documentele internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
5.6 Alte informații	
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
6.2 Informații privind procesul de consultarea cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Prezentul proiect de act normativ urmează a fi supus avizării: a) Consiliului Legislativ b) Consiliului Economic și Social.
6.6 Alte informații
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul de act normativ prezentat a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, fiind afișat pe pagina de internet a M.A.I. la data de 14.07.2022.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
8.2 Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, proiectul de **Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 367/2022 privind stabilirea unor condiții de asigurare a protecției temporare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor**, a fost înșușit de instituțiile interesate.

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

Lucian Nicolae BODE

AVIZĂM

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

**MINISTRUL FAMILIEI, TINERETULUI ȘI
EGALITĂȚII DE ȘANSE**

Bogdan Lucian AURESCU

Gabriela FIREA

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian-Cătălin PREDOIU